

NORDMANNNSGRAN (*Abies nordmanniana*)**FRØPLANTAGE FP.266, „Skibelund“**

STED: Skibelund afd. 901b, NST Trekantsområdet

FRØKILDE: Klonfrøplantage (CSO), 3,5 ha

ANLAGT: 1995-96

EJER: Naturstyrelsen

ANVENDELSE:

Udgangsmaterialet stammer fra Ambrolauri, Tlugi i Georgien. Materialet i frøplantagen er plustræer (kloner), som er særligt udvalgt til produktion af juletræer. Afkommet forventes at have særligt gode efterhøst kvalitet (nålefasthed).

SÆRLIGE EGENSKABER:

Vurderingerne af afkommets særlige egenskaber er i første omgang baseret på det generelle kendskab til arvelighed ved udvalg af plustræerne (se detaljer på bagsiden). Efterhånden som der foretages genetisk tynding i frøplantagen, vil afkommets genetiske kvalitet blive yderligere forbedret.

Juletræer: Afkommet fra frøplantagen forventes at give juletræer, som kvalitetsmæssigt er forbedret 5-7 %-point i forhold til udgangsbevoksningerne (F.808 Saltbjerg og F.824 Tveden – oprindelse Ambrolauri, Tlugi).

Efterhøst kvalitet – nålefasthed: Nålefasthed er en egenskab, som er særlig vigtig i forbindelse med eksport, da eksport-træerne ofte hugges allerede i løbet af november måned. Frøplantagen er genetisk tyndet to gange. Det er sket inden blomstring i henholdsvis 2009 og 2013. I alt 33 % af klonerne er fjernet fra frøplantagen med henblik på forbedring af efter-høst kvaliteten (se bagsiden).

Vækst: Afkommet fra frøplantagen forventes at have nogenlunde samme vækst som udgangsmaterialet, Ambrolauri, Tlugi.

Klippeudbytte: Der er ved det oprindelige plustræudvalg ikke specifikt foretaget udvalg for klippeudbytte; men vamsathed/grenfyldte indgår som et delelement i udvælgelsen af træerne.

Udspring: Som udgangspunkt forventes afkommet fra frøplantagen at have et udspring, som svarer til – eller er lidt senere end Ambrolauri. Af de oprindeligt udvalgte 200 plustræer blev de 17 tidligst udspringende kasseret inden podning, hvilket må forventes at „rykke“ frøplantageafkommets udspring.

FRØFORSYNING:

Frøplantagen producerede frø for første gang i 2009. Henvendelse til Naturstyrelsen Nordsjælland, Skovfrø & Genetik, tlf.: 72 54 32 85.

FRØKILDEN:

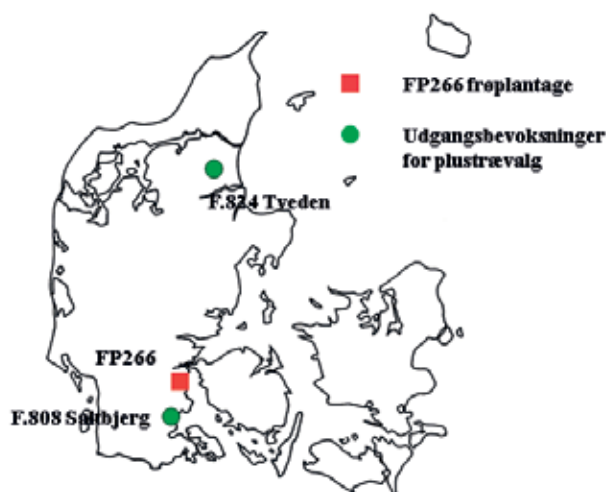
Oprindelse: Materialet stammer oprindeligt fra Ambrolauri, Tlugi i Georgien. Materiale fra Ambrolauri blev i årene 1980-82 udplantet i en frøavl-bevoksning på Saltbjerg ved Åbenrå, og i 1986 i en frøavl-bevoksning i Tveden på Buderupholm statsskovdistrikt. Plustræerne er valgt i disse bevoksninger (se frøkildebeskrivelse A-68, „Ny Saltbjerg“, som indeholder en nærmere beskrivelse af udgangsmaterialet). Begge udgangsbevoksninger er nu kåret som hhv. F.808, „Ny Saltbjerg“, og F.824, „Tveden“.

Valg af plustræer: Der blev i frøavl-bevoksningerne på Saltbjerg og i Tveden i alt valgt 200 plustræer til frøplantagen. Udvælgelsen af plustræerne skete ved alderen 12-14 år; men inden da var der foretaget en konsekvent fjernelse af de dårligste juletræstyper i frøavl-bevoksningen. Frøavl-bevoksningerne bestod fra starten af omkring 40.000 træer, og de udvalgte plustræer afspejler således en meget kraftig selektion (0,5 % af træerne).

Anlæg af frøplantagen: Inden oppodningen i frøplantagen blev der foretaget udspringsregistrering af plustræerne, og af de oprindeligt udvalgte 200 plustræer blev de 17 tidligt udspringende kasseret. Kviste fra de resterende 183 udvalgte plustræer (kloner) blev højpodet på en eksisterende nordmannsgran kultur på Sønderskovgård i 1996.

Afkomsforsøg: Der er i 2013 etableret afprøvning af materiale fra frøhøsten 2009. Klonernes evne til at holde nålene efter høst er undersøgt af IGN, KU (tidligere Skov & Landskab), og nålefasthed indgår som et vigtigt kriterium i den genetiske tynding i frøplantagen.

Genetisk tynding: Resultater fra afkomsforsøgene kan tidligst forventes klar omkring 2019-2023. Indtil disse resultater foreligger, er den genetiske tynding baseret på registreringer i selve frøplantagen. I de første genetiske tyndinger foretaget inden blomstring i henholdsvis foråret 2009 og foråret 2013 er i alt fjernet 60 kloner: 29 kloner med den ringeste nålefasthed samt 31 kloner med den ringeste kombination af nålefasthed, vamsethed/grenfylde og bredde. Det svarer til en genetisk tynding på 33%.

FP.266 Skibelund set fra helikopteren, der hjalp med bestøvningen i foråret 2009.

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt Naturstyrelsen Nordsjælland, Skov & Genetik eller IGN, KU (tidligere Skov & Landskab).